

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Інформаційно-бібліографічний відділ

До дня українського добровольця

(сценарій літературного вечора, присвяченого нашим добровольцям і волонтерам)

Київ, 2018

94(477):82-2

**До дня українського добровольця : сценарій літературного вечора ,
присвяченого нашим добровольцям і волонтерам / підготували :
Л. Полозенко, Л. Артюх. – К. : НУБіП, 2018. – 16 с.**

17 січня 2017 року Верховна Рада України прийняла постанову щодо затвердження в Україні Дня українського добровольця, який буде відзначатися щорічно 14 березня .

Мета – це вшанування мужності та героїзму українських добровольців, які весною і влітку 2014 року першими пішли на фронт і прийняли на себе удар ворога, зруйнували злочинні плани Кремля та стали ідеологічною основою відродження Збройних сил України.

Добровольці

Вибрали ви спати не у теплій хаті
А в ровах , окопах в цю весняну ніч
Хлопці добровольці будуть вирушати
Щоби визволяти український схід.

Вибирають чути , як ревуть снаряди ,
Риють бомби землю , виють літаки
Вибирають танки , кулі , автомати
Замість страви вдома – будуть сухпайки.

Кинули дивани , вимкнули новини
І нові події створюють самі ,
Хлопці добровольці , ви прийдіть живими !
Хай минають кулі вас у цій війні.

(Інтернет)

Чому так сталося, що коли російські найманці почали агресію на Сході України, обороняти кордони, землю не було кому.

А все тому, що ще в 1994 році у вересні місяці у Москві відбулись переговори президентів України, Росії, США. Результатом стало підписання про передачу і знищення ядерної зброї, що залишилася після розпаду СРСР на території України. 16 листопада 1994 року Верховна Рада ухвалила це рішення за умови надання безпеки з боку цих держав. Зараз одна із цих держав Росія надає нам так звану «безпеку» на Сході України. Її найманці своїми «Градами» руйнують будівлі, вбивають наших захисників, трощать все, що можливо дістати гарматами та кулеметами.

Та й ще за останні роки президентства В. Януковича військоове озброєння розпродувалось, численність військових частин набагато зменшилось.

Отак ми з Росією «подружились»,
Безпеку України на неї положили
І самі ядерну зброю віддали.
Військоове озброєння продали.
Гроші за зброю в офшори перевели.
Військові частини розпустили.

Тож навалу російських «братків»
Зупинити не було уже військової сили
А ось коли на Сході заgrimіли гармати,
Добровольці наші кинули клич збиратись.
Мало було зброї тай харчів небагато.
Тож зуміли наші хлопці
Зупинити проросійського супостата.
(Л. Полозенко)

Хто такий доброволець? Це людина відсотково створена із любові до своєї
неньки України. Тому що тільки любов спонукає його залишити свої справи, свою
сім'ю, своє навчання і йти захищати свій рідний край . вони справжні лицарі –
захисники України.

З підступним ворогом жорстоким
Зійшлись в двобої ви тоді ,
Коли нам «бути чи не бути»
Питання стало в тій борні.
Було в вас зброї тоді мало,
Була і зрада навкруги,
Та в вас є лицарів звитяга,
Любов до рідної землі.
Тим ворогам дали ви відсіч,
Ви показали хто ви є!
За вами ненька Україна –
Вона вам силу й гарт дає
(Данило Тризуб-Незай)

З квітня по червень 2014 року в Україні почали створюватись добровольчі
батальйони (добробати – так їх назвали в народі). першими добровольцями були
учасники Майдану.

Всі добровольчі батальйони приймали активну участь в самих найскладніших
воєнних точках оборони нашої країни.

Добровольчі батальйони «Донбас», «Азов», «Правий сектор», «Дніпро»,
«Шахтарськ» разом з окремими підрозділами ЗСУ прийняли на себе перші штурми
біля Іловайська. Це було 10 серпня 2014 року. Втримати його не змогли, 29 серпня
2014 були оточені. При виході з оточення багато загинуло, окремі воїни потрапили в
полон до росіян. Добровольчий батальйон «Айдар» пробивав дорогу до Луганського
аеропорту.

На території Луганської області з 2 травня 2014 року почали діяти добровольчі батальйони – «Золоті ворота» (створений в Києві з працівників міліції – пенсіонерів – жителів Києва та його учасників Майдану);

«Київська Русь» – жителів Києва та Київської області, обороняли у вересні місяці м. Дебальцево.

По добрій волі

(присвячується добровольцям АТО)

А то не грім гуркоче в небі
А то війна співа вогнем
Знов загорілись наші землі
Під свинцем з куль дощем.

Невже ми так вам ненависні?
Навіщо братом називали?
Наші думки й сумління чисті,
Ми за свою державу стали.

А то не час руйнує дім,
То ворог хоче нас прогнати
Та з нами Бог даної землі
Щоб тут самому панувати.

Та не змиримося ми з цим
Бо хочуть знищить наш народ
По добрій волі ми стоїм
З обох боків Дніпрових вод.
(Валерій Вітер, 21.05.2016 р.)

21 березня 2015 року на телеканалі «Інтер» в своєму інтерв'ю президент Петро Порошенко сказав: «Рік тому Україна не могла захистити себе. Ситуація була жахлива. 30 тисяч осіб кинули в бій без належного бойового, речового, харчового забезпечення. І лише на голому ентузіазмі та підтримці волонтерів зупинили першу навалу противника» (Газета по-українськи 2015 рік , 24 березня).

Патріоти України

Розстріляні мрії, спустошені сни,
Волає зруйнований Схід,
Посланці Добра, волонтери весни,
Ідуть в небезпечний похід.

На Сході просякнута смертю земля.
Розсіяне сонце між хмар,

У корчах – повітря, будівля, поля
Гнітить невблаганний тягар.

Несуть волонтери свій хрест на плечах,
В борні не шкодують життя .
Долають смертельний згорьований шлях
Щоб мали ми всі Майбуття!

(Панін Олександр Миколайович)

Волонтерський рух почався ще під час Революції гідності і свободи. Волонтери опікувались майданівцями: несли їм їжу, теплий одяг, привозили дрова для опалення палаток, медпрепарати.

І ось коли на Сході України заgrimіли гармати наші волонтери – добровольці прийшли на допомогу добровольчим батальйонам: збір коштів на придбання бронежилетів, маскувальних сіток, медпрепаратів, продуктів харчування. Доставку всього цього в зони бойових дій взяли на себе також волонтери.

Кошти зібрали, бронежилети придбали,
Маскувальних сіток нав'язали,
Одяг, взуття закупили,
Харчів чимало назбирали,
Машини прості люди подарили
І все це доставили у військові частини.

На початку активної діяльності волонтерського руху взаємодії з владними структурами не було, але восени 2014 року почалося тісне співробітництво з представниками Міноборони.

Крім того, волонтери допомагають не тільки нашим захисникам, а й простим людям, які знаходяться в зоні бойових дій.

Волонтери

Проста людина – волонтер,
Він не злякається химер,
Страхить і смерті на війні,
Ні не прості це люди, ні!

Відважні, мужні їх серця,
Пройдуть все пекло до кінця.
Ціною власного життя.
Врятують матір і дитя,
З полону визволять бійця.

Доставлять немічним хлібця
Піде усе життя на лад,
Бо волонтер і батько, й брат

Намісник Бога на війні.
Він не проста людина. Ні!
Надія нації тепер –
Хоробрий мужній Волонтер.
(Leskiv, Інтернет, 14.02.2015р.)

В історії нашого університету (НУБІП України) є героїчні сторінки життя наших студентів, викладачів, співробітників під час другої світової війни. Як тільки почалася ця війна, одні студенти пішли на фронт, інші разом з студентами других вишів сформували дві роти народного ополчення і увійшли до складу винищувальних батальйонів. На початку серпня 1941 року в районі Голосієва і Китаєва студентські роти дістали бойове хрещення. Мужньо воювало з ворогом студентське ополчення. Багато загинуло. Та свято бережуть пам'ять наші викладачі, студенти про захисників Голосієва.

Вони пішли не по наказу
А по своїй добрій волі.
Захищать рідне Голосієво
Від німецької неволі.

Як тільки на Сході України почалися військові дії наші студенти, викладачі, співробітники почали добровільно записуватись в добровільні батальйони.

Наслідуючи подвиги студентів – добровольців – Крутянської битви, учасників II світової війни наші студенти, викладачі, співробітники пішли захищати свою Батьківщину від російських найманців.

А то не слава кличе нас
Нам Батьківщину захистить
Потрібно знову в лихий час
Нам за своє душа болить.

Не ми до них ... До нас вони
Прийшли і зле нахабно чинять
В вогні визвольної війни
Не наші душі, їхні згинуть
(Валерій Вітер)

У газеті НУБІП України «Університетський кур'єр» (головний редактор В. Обрамбальський) часто друкуються статті про наших захисників – добровольців, одні з них уже повернулися з АТО, інші ще воюють.

Як гартується метал, так Анатолій Іванович Болот (коваль лабораторії обробки металів кафедри надійності техніки) так гартував свою громадську позицію. З перших днів революції гідності – активний учасник подій на Майдані, разом з побратимами відстоював правду, гідність та честь. Чергуючи на Майдані звечора до ранку, він повертався на своє робоче місце.

Зустріч з тітушками принесла йому 2 зломані ребра та струс мозку. Та це не зламало його патріотизм. А коли на Сході України почалися військові дії, Анатолій Іванович записався добровольцем до 25-добровольчого батальйону «Київська Русь», де робочим місцем була не лабораторія обробки металів, а передмістя Дебальцева.

Я коваль кую майбутнє України
Нікому не дам знищити свою країну
Як сталь гартується
Гартується мій дух
Ніколи найманець, мій ворог
На Україні не буде тут.

«Диплом може зачекати, а Україна – ні» - девіз студентів університету.

Цей девіз став ключовим, коли на сході почалася стрілянина. Багато студентів вирішили залишити навчання і йти боронити свою українську землю.

Як тільки на сході
Загули гармати
Наші студенти пішли в деканати
Заяви писати, відпустки брати
Щоб українські землі
Від російських найманців звільняти.

Студентам факультету інженерії агробіосистем (зараз це факультет конструкції та дизайну машин) наказом по університету було надано перерву в навчанні. Уже в листопаді 2014 року воювали в АТО – Андрій Бербер, Олександр Шимчук, Олександр Юхимчук. Після тривалої участі у бойових діях приступили до навчання Дмитро Сарнавський та Олег Мусорець. А після важкого поранення, підлікувавшись, до навчання повернувся Артур Юрчук.

Студент 2-го курсу Валентин Гусь захищав Україну у складі добровольчого батальйону «Київ-1». Будучи на Майдані від початку до кінця, він не зміг продовжувати навчання, знаючи, що на Сході йде війна і гинуть наші хлопці.

Доброволець

Не з примусу, а з доброї волі,
Пішов за рідну землю воювати.
З ним побратими не один пуд солі,
Вже встигли «з'їсти» в їхнім Добробаті.
Стоїть тут дивлячись у вічі смерті
Цей хлопець фору дати може сталі,
Такий міцний, незламний він і впертий
(Татара, 14.03.2014)

В грудні 2014 року студент 3-го курсу Ігор Никитенко – факультету землевпорядкування прийшов в деканат писати заяву на відрахування за власним

бажанням, щоб їхати в зону АТО. До цього юнак побував у військоматі і дізнався, що студентів денної форми мобілізувати не можуть. От і вирішив залишити навчання. Всі друзі його вмовляли, щоб закінчив навчання. Та Ігор на це відповів: «Як усі так будуть сидіти, то бандюги і до Києва дійдуть». В АТО Ігор пішов у добровольчий батальйон «Січ». Перебуваючи з березня місяця на передовій у селі Піски, 18 травня був тяжко поранений. Бійця доправили на лікування у лікарню ім. Мечнікова (м. Дніпро). Проходячи реабілітацію у центральному військовому госпіталі МВС м. Києва, мріє після одужання – назад у зону АТО. Адже там його побратими воюють і гинуть.

...Вже рвуться в бій поранені герої
Ще сильний ворог, зрадник і бандит.
Але за Вами – Бог, і Ваша зброя
Віщує смерть скаженої орди.

Сьогодні Ви – опора і держава
А не якийсь бюрократичний срам.
Коли гримлять слова:
«Героям слава» -

Пошли Вам Боже сили і удачі,
Яких не знали досі між людьми.
Нехай ночами матері не плачуть
Вертайтесь у здобутий кров'ю мир. ...
(Володимир Патола,
капітан прикордонної служби)

На адресу ректорату і ряду підрозділів в університеті починаючи з 2014 року надходять подяки від командування різних військових частин ЗСУ.

Ю. А. Герасимчук (доцент кафедри надійності техніки) проходив службу в військовій частині 50-го окремого ремонтно-відновлюваного батальйону. Він пішов добровольцем у вересні 2014 року. Як кваліфікований інженер-механік відновлював військову техніку в Луганській області, на Яворівському полігоні. Його кафедра отримала подяку з тієї частини, де він служив, за патріотизм та надану значну благодійну фінансову допомогу.

«Справжній військовий і патріот», – так характеризує Максима Мужанова І. М. Чернопіщук - начальник Донецького прикордонного загону. Висловлює подяку кафедрі військової підготовки НУБіП за високий рівень професійної і патріотичної підготовки молодого офіцера.

Максим Мужанов, випускник 2014 року факультету аграрного менеджменту у непростий для нашої країни час добровольцем пішов захищати рідну землю від російського агресора. Брав безпосередньо участь у проведенні АТО на ділянці Краматорська та Луганського прикордонного загонів. Після чого добровільно продовжив службу в Донецькому прикордонному загоні.

Асистента кафедри молекулярної біології, мікробіології та біобезпеки Євгена Канарського взяли в армію в травні 2014 року, хоча до цього він ще раніше мав ціль йти добровільно. Будучи лейтенантом (адже він навчався на військовій кафедрі) він почав командувати взводом матеріально-технічно забезпечення 12-го батальйону.

В 2014 році в університеті працювали і працюють групи волонтерів, які опікувались і опікуються 12-батальйоном, збирають і відправляють в зону АТО продукти та товари першої необхідності.

Особливо велику роль відіграли волонтери в перші місяці війни. Про це говорив Е. Канарський при зустрічі з кореспондентом «Університетського кур'єра»: «Були дуже складні ситуації: бракувало засобів зв'язку, радіостанцій, наборів інструментів, медичних препаратів та багато чого, що потрібно було для хлопців, які стояли на захисті нашої землі. Але завдяки волонтерам вийшли з цих ситуацій».

Везуть допомогу для фронту,
мов роблять звичайну роботу, -
без них ворогом знахабнілим
ми б носа не втерли.

Таких, що не б'ють себе в груди,
повік шануватимуть люди;
таких, що не словом, а ділом...
Вони – волонтери!

Це їхнім завзяттям наш вулик гуде,
і значить, країна наша не пропаде!
(Дмитро , Куренівець 2014 рік)

Смерть забирає і продовжує забирати свій кривавий ужинок на Сході України. Від ракет і куль терористів та російських найманців гинуть кращі сини України. Серед них – наш колишній студент-випускник факультету енергетики і автоматики Олександр Марчук. Він пройшов навчання на університетській військовій кафедрі. Одержав офіцерське звання та спеціальність командира взводу обслуговування і ремонту електрообладнання бронетанкової техніки.

Але коли на Сході України загорілась пожежа війни, Олександр один із перших, ще в березні, добровольцем пішов воювати. На передовій він був командиром взводу БМП та заступником командира роти.

У той фатальний день Марчук добровільно визвався піти на переговори до сепаратистів. Пішов один. З перемовин йому вдалося повернутись живим. А ранком, 2 вересня, в БМП, на якій їхав Сашко зі своїм екіпажем, (8 чоловік) влучив снаряд. Машина зірвалася в яр, а екіпаж Марчук викинув з машини. Сам вистрибнути не зміг. БМП перевернулася і поховала його під собою.

Вже три роки в Донбасі біда
Шаленіє московська орда.

Ворог лютий, жорстокий як звір,
Так колись підкоряв він Сибір.

Там від болю вже стогне земля
А щодня гинуть в пеклі війни
Молоді України сини...

Україно, не плач, не ридай,
А молодших синів научай,
Щоб відважними в битві були
І змагались, як горді орли.
У жорстокому пеклі війни
Захистять тебе тільки вони.

(Олесь Луній,
«Слово Просвіти», 2017 р.
16-22 листопада)

Андрій Моругий, випускник факультету механізації 1997 року, одержавши воєнні навички на військовій кафедрі університету, був заступником командира роти 72 окремої механізованої бригади.

14 липня 2014 року його армійська колона на марші потрапила під обстріл сепаратистів. Першою в ній рухалася машина, де знаходився Андрій. Тоді і загинув він.

Це трапилося біля села Калинове Донецької області.

Сиротами залишилося двоє синів, яким на згадку про батька залишиться його орден Богдана Хмельницького.

Гірко і боляче на душі,
У мами та дружини.
Чому так сталося, синок?
Голосить та плаче дружина.

А як же так? І що мені робить?
Питає мати у Господа святого.
А як же мені тепер жить?
Без підтримки коханої людини.

Адже сини тепер будуть рости без тата
І чому ж вони сьогодні винуваті?
Та тато ваш мужній патріот
Поліг на полі бою, як Герой!
(Л. Полозенко)

Іван Ступак закінчив економічний факультет і паралельно на кафедрі військової підготовки набув спеціальність – командира моторизованого взводу. До війська пішов добровольцем, потрапив у 25-й батальйон територіальної оборони «Київська Русь». Іван поміняв успішну кар'єру, комфортний банківський офіс та родинний затишок на фронтову передову. Почав свій військовий шлях безпосередньо на Луганщині. Група під командуванням Івана потрапила в засідку, самого його контузило, але залишився лікуватись в бойових умовах. Побувавши в нетривалій відпустці дома, поспілкувавшись з рідними – дружиною Людмилою та синами Андрієм і Назаром, повернувся знову на фронт. Зразу після відпустки Іван Ступак та його побратими опинилися біля Дебальцевого, у самому епіцентрі битви за Донбас.

29 січня 2015 року в бою за майже зруйнований Вуглегірськ Іван загинув.

Відходять кращі в потойбічний світ
Борці за Українську державу!
Так опадає яблуневий цвіт –
Ми проводжаєм нашу честь і славу –

А нам, хто залишився – боротьба
Судилася за неньку Україну
І вічна всього доброго сівба,
Щоб подолать сьогоднішню руїну.

Хоч вистачило б сили та снаги
Здолати все огидне та вороже,
Із сумом стоячи біля могил,
Надію маю, що ми переможемо!
(Вадим Кий, Київ)

Багато лиха і біди приносять українському народу ця війна. Плачуть матері, дружини та малі діти ростуть без батьків.

А їм чужинцям все байдуже, у них немає нічого людського. Та хай знають Україна вистоїть, переможе, бо в неї є справжні нації сини.

А справжні нації сини
Йдуть в бій із вірою у серці...
І мужньо гинуть... Та вони
Росію все ж здолають в герці,

Що нібито колись була
Найближча наша побратимка,
Та зрада завжди в ній жила:
Для поштовху була затримка.

І ллється, ллється кров тепер –
Бо землю треба боронити,

Вставайте всі, наш дух не вмер!
В віках цей спротив буде жити!

Знов прийде щастя в рідний дім,
Вклонімося Героям низько,
Запалимо свічки усім ...
А Перемога дуже близько.
(Тетяна Комлік, Київ)

Список використаної літератури

1. Білоус І. Жив як воїн, загинув як герой / І. Білоус // Університетський кур'єр. – 2014. – № 7-8, 29 вересня. (про Олександра Марчука)
2. Добровольці зруйнували злочинні плани Кремля // Голос України. – 2017. – № 47,15 березня.
3. Зіновієв Р. Реквієм за Іваном / Р. Зіновієв // Університетський кур'єр. – 2015. – № 1-2, 25 лютого (про Івана Ступака)
4. Комлік Тетяна. Переможемо (вірш) / Т. Комлік // Голос України. – 2014. – 14 грудня.
5. Лупій Олесь. Вже три роки в Донбасі біда / О. Лупій // Слово Просвіти. – 2017. – 16-22 листопада.
6. Любецький В. Батько маленьких дітей, Син України / В. Любецький, С. Деркач // Університетський кур'єр. – 2014. – № 7-8, 10 липня. (про Андрія Турчика)
7. Мединська Н. А нині солдат / Н. Мединська // Університетський кур'єр. – 2015. – № 7-8, 10 липня (про І. Никитенко)
8. Михайличенко М. Відзначаючи ратний труд і волонтерство / М. Михайличенко // Університетський кур'єр. – 2015. – № 7-8, 10 липня
9. Патола Володимир. Хоробрим побратимам (вірш) / В. Патола // Голос України. – 2014. – 10 грудня.
10. Ружило З. Як гартується сталь / З. Ружило // Університетський кур'єр. – 2014. – № 9-10, 29 листопада. (Про А. І. Болота та студентів факультету факультету інженерії агробіосистем, Андрія Муругого)
11. Чехова Н. Ми не герої, ми прості чорнороби війни / Н. Чехова // Університетський кур'єр. – 2014. – № 9-10, 29 листопада. (про Є. Канарського)
12. Чорнопіщук І. М. Справжній військовий і патріот / І. М. Чорнопіщук // Університетський кур'єр. – 2016. – № 11, 28 листопада.